

Sprog og Historie skal stilles lige med Magisterkonferents i Mathematik, Astronomi, Fysik eller Kemi, veed jeg meget godt, at Grunden til, at disse 4 fibtkrævede Fag alene ere opstillede i Lovforslaget, ligger i, at Magisterkonferentsen i disse Fag er strengere, alvorligere, mere betryggende end i alle andre Fag, hvori man kan tage Magisterkonferentsen; men det forekommer mig, at, hvis Magisterkonferentsen i levende Sprog og Historie ikke befindes saa betryggende, at den bør give Afgang til Rektorater, maa det være Ministerens Sag ved kongelig Anordning at søge disse Prøver stærkede, og der kunde maasse være god Anledning til at undersøge, om der ikke burde træffes almindelige Bestemmelser for alle Grupper af videnskabelige Fag, saaledes at man havde frit Valg i sin Specialitet blandt disse, men da tillige var forpligtet til at underkaste sig en Prøve i de beslægtede Fag, saaledes at Magisterkonferentsen virkelig kom til at afgive en betryggende videnskabelig Prøve ikke blot for Agangen til Doktorgraden og Agangen til at holde Forelæsninger, men ogsaa for Agangen til de Embeder, hvortil de skulde være en tilstrækkelig Forberedelse. I blandt de levende Sprog indbefatter jeg for mit Vedkommende ogsaa de nordiske Sprog, og jeg kan ikke skjønne rettere, end at, hvis man blot vil give saadanne candidati magisterii, der have taget Magisterkonferents i Mathematik, Astronomi, Fysik og Kemi, Afgang til Rektorater, kommer man virkelig til at forurette de andre Stolefag, medens Lovudkastet væsentlig gaar ud paa at skifte lige Net imellem dem. De andre Ændringsforslag, som dette Mindretal har foreslaaet, ere rene Redaktionsændringer, der ikke forandre det Mindste i Paragraferens Mening og Indhold. Vi have ment, at, naar der staar i § 2: „skulle udgjøre omtrent“, er det bedre at bruge det Udtryk, som er brugt i tidligere Bestemmelser: „ikke maa overstige“, og at Udtrykket „bør i Reglen“ hellere bør ombyttes med det mere bestemte „maa“. Af samme Betsættelse er den til § 3 foreslaaede Ændring. Jeg skal herved foreløbig overlade de andre cerede Mindretal at tage Ordet.

Sæle: Det Ændringsforslag, jeg har stillet, gaar ud paa, at Agangen til Rektor- og Lærerposter ved de lærde Skoler ikke skal være indskrænket ved nogen Examen. Grunden dertil er, at jeg tror, at det vil være til Skolevæsenets Lavn, at der bliver givet Administrationen saa frie Hænder som muligt ved Valget af Lærere og Rektorer til de lærde Skoler. Jeg kan ikke indse Nødvendigheden af de nævnte Examinere, eller at en Examen giver en bestemt Betryggelse for, at Vedkommende, der har taget den, er duelig til at beklæde en overordnet Lærerpост. Det er jo bekendt nok, at man ved en Examen kan aflægge Bevis paa, at man har et bestemt Kvantum Kundskaber, men om man forstaa at bruge dem som

Lærer, maa først den praktiske Skolegerning vise. Det er desuden ogsaa bekendt nok, at vi have haft Mænd, som have været udmærkede i det enkelte Lærefag, baade ved deres Kundskaber og ved deres Duellighed som Lærere uden at have nogen- somhelst af disse Examinere, og de private lærde Skoler afgive vistnok et temmelig slaaende Bevis herpaa. Vi have og have haft Skoler, hvor Skolebestyreren ikke befindes at have de Examinere, som efter Lovforslaget ville give Afgang til et Rektorat, og som dog indtage en fremragende Plads blandt Skolerne, og de vedkommende Skolebestyrere have ogsaa ved Valget af deres Lærere vist, at der kan staves særdeles gode Brugbare Kræfter uden at tage Hensyn til nogen bestemt Examen. Jeg tror derfor, at man ganske rolig kan vedtage det Ændringsforslag, som jeg har stillet, og dette tror jeg ogsaa, at selve Ministerens Lovforslag bestyrker, thi Ministeren mener jo dog, at Lovforslaget bør affattes saaledes, at der gives Afgang for Administrationen til at gaa uden for bestemte Regler. Jeg har i det Hele ogsaa ment, at det ikke er rigtigt at give en Lov, som ikke indeholder faste Regler, som ufravigelig skulle overholdes. Naar man giver en Bestemmelse paa den Maade, som dette Lovforslag tilsigter, er det dog egentlig kun at fastsætte nogle Anvisninger til, hvor man mener, der bedst vil kunne staves disse Lærere. Det tror jeg, er unødvendigt, jeg tror, at det vil følge af sig selv, at man i det Hele taget vil søge Lærerkrafterne blandt filologiske Kandidater og Polyteknikerne. Der er ogsaa en anden Betænkelse, jeg har ved det Udtryk: „fortrinlig Afgang“. Det kan nemlig godt tænkes, at man ogsaa kan lægge en anden Betydning i Ordene: „fortrinlig Afgang“, saa at der kunde være den Minister, der vilde fortolke Udtrykket saaledes, at, saalænge der fandtes en filologisk eller polyteknisk Kandidat eller en Mand, som havde taget de nævnte Magisterkonferentser, turde han ikke gaa udenfor Reglen, men maatte vælge en af dem. Jeg tror derfor, at det er rettest at gjøre Skridtet fuldt ud og gjøre det saa klart som muligt, at Ministeren har fuld Raadighed til at vælge mellem de Lærerkrafter, som tilbyde sig uden Hensyn til faste, bestemte Regler eller Examen. — Med Hensyn til de Ændringsforslag, som ere stillede af det ene Mindretal under Nr. 3, 4 og 5, skal jeg kun bemærke, at, da Ændringsforslaget under Nr. 3 gaar ud paa en noget større Udvidelse af Bestemmelserne, saa vil jeg, dersom mit Ændringsforslag ikke vedtages, tilraade, at man stemmer derfor. Ændringsforslagene under Nr. 4 og 5 ere jo, som der blev bemærket, ikke meget andet end Redaktionsforandringer. Hvorledes jeg vil stille mig ligeoverfor Lovforslaget ved Afstemningen over dets endelige Vedtagelse ved 3die Behandling, dersom mit Forslag ikke bliver vedtaget, forbeholder jeg mig til den Tid.